

3.9.2013

Ympäristöministeriö
PL 35
00035 Valtioneuvosto

Viite Ympäristöministeriön lausuntopyyntö , YM009:00/2012

Lausunto rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämishjelma –raporttiluonnoksesta

Laadittavan rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämishjelman taustalla on useita rakentamisen ohjaukseen ja jätteen synnyn vähentämiseen liittyviä tavoitteita ja säädöksiä. Näistä keskeisiä ovat mm. korjausrakentamisen strategia (2007), valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016 ja sitä toimeenpanevat alueelliset jätesuunnitelmat sekä EU:n jätedirektiivi (2008) ja uusi jätelaki (2011). Rakennusjätteen osalta Suomessa on tavoitteena saavuttaa 70 % kierrätysaste materiaalikierrätyksenä vuoteen 2020 mennessä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus esittää pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa.

Raporttiluonnos on rakenteeltaan selkeä ja tiivis. Se antaa lukijalle hyvän yleiskäsityksen kiinteistö- ja rakennusalan materiaalitehokkuuden nykytilasta ongelmien ja esteiden, siihen liittyvästä lainsäädännöstä ja ohjauskeinoista sekä meneillään olevista kehittämissuunnitelmista.

Ehdotettujen toimenpiteiden osalta ELY-keskus esittää seuraavia huomioita:

4.1 Uudisrakennusten materiaalitehokkuus.

Parannetaan uudisrakentamisen elinkaarijoustavuutta ja materiaalitehokkuutta

Tekstissä on todettu oikeasuuntaisesti, että rakennusten käyttöikäsuunnittelun ja nk. avoimen rakentamisen merkitys materiaalitehokkuuteen on tiedostettu, mutta tietoa ja käytännön välineitä tarvitaan edelleen.

Käytännössä rakennusten muuntojoustavuuden haasteena kuitenkin on, että rakennukset suunnitellaan ja mitoitetaan lähes aina jotain lähtökohtana olevaa ja ennalta tiedettyä käyttötarkoitusta varten. Muunto-

joustavia ja oikeasti kestäviä tiloja osattaisiin kyllä tehdä mutta tällöin rakennukselta ja sen rakenteilta edellytettäisiin erilaisia toleransseja kuin nykyisin ollaan valmiita maksamaan. Vallitsevassa rakentamistavassa painottuu edelleen rakentamisvaiheen kustannustehokkuus ja sitä palveleva materiaalikäytön minimointi. Rakentamisessa tulisi kehittää elinkaariajattelua, mikä tarkoittaa käyttöikätaivoitteiden ja kuorimitustoleranssien nostamista ja muuntojoustavuuden huomiointia suunnittelussa. Lisäksi tulisi pyrkiä vähentämään huoltokohteita, huollon tarvetta ja vaikeasti kierrätettävien materiaalien käyttöä.

*4.2 Kiinteistönpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuus
Edistetään suunnitelmallista kiinteistönpitoa, säästävää korjaamista ja rakennusjätteen kierrätystä korjaustyömaalla*

sekä

*4.3 Materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen
Parannetaan kiinteistö- ja rakennusalan materiaalitehokkuusosaamista.*

Tekstissä on todettu kuntien rakennusvalvontaviranomaisten keskeinen rooli vaikuttaessa rakennushankkeista vastaavien ja suunnitteijoiden asenteisiin. Myös ELY-keskus näkee kuntien rakennusvalvonnan ja ympäristöviranomaiset tärkeinä ensi linjan vaikuttajina toimintakentällä. Kyseisten viranomaisten työn vaatavuus kasvaa edelleen, kun täytyy hallita rakennusten purkumateriaalien jatko-ositus ja pystyä ohjeistamaan eri toimijoille: miksi, mitä, miten ja mihin? Etenkin pienemmissä kunnissa resurssit omaehtoiseen tiedonhankintaan ovat jo niin vähissä, että tarve valmiille koulutus- ja infomateriaalille on suuri (RTY, Kuntaliitto ja YM).

4.4 Jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantaminen

Raporttiluonnoksessa on esitetty jätehuollon ohjaamista jo suunnitteluvaiheessa kehittämällä verkkopohjainen malli työmenetelmien suunnitteluun. Lainsäädännössä tehtäisiin mahdolliseksi siirtyä kaksivaiheiseen rakennushankkeen jätemäärien arviointiin (suunnitteluvaihe ja loppu-toteuma). Rakennusjätteiden tilastointia kehitettäisiin jätealan yritysten ja jätteenkäsittelylaitosten tietoihin perustuen.

ELY-keskus katsoo, että esitetyt kehittämistoimet vaikuttavat oikeasuuntaisilta. ELY-keskukset voinevat osallistua jätemäärien arviointiin ja seurantaan sekä hyödyntämistä kartoittamiseen lähinnä siinä roolissa, joka niillä on alueellisesta jättesuunnittelusta vastaavina viranomaisina. Käytäntö on kuitenkin useasti osoittanut, että on etukäteen hyvin haastavaa arvioida uusien tietojärjestelmien kehittämiseen ja käyttöön-ottoon tarvittavia resursseja. Nykyisellä ja lähivuosina ennakoitavissa olevalla resurssoinnin tasolla ainakin yksittäisen ELY-keskuksen mahdollisuudet osallistua menetelmäkehitykseen ovat vähäiset.

Ylijohtaja

Leena Gunnar

Alueidenkäyttöpäällikkö

Harri Kuivalainen

TIEDOKSI

Sähköpostina:

KAS ELY / Alueidenkäyttö, Asta Asikainen, Jaakko Vesivalo